

# SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold. za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četrti-stopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši "Hotel Evropa". Opraviništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v "Narodni tiskarni" v Tavčarjevi hiši.

## Kranjska trgovinska zbornica.

Volilna komisija trgovinske zbornice je imela zadnji četrtak v mali sobani vladnega poslopja prvo sejo. Navzočni so bili: predsednik vitez Vestenek, udje komisije: Mat. Treun, Aleks. Dreo, V. C. Supan, H. Korn, A. Samasa in Gustav Töries. (Tedad so udje komisije, izvemši g. V. C. Supana, vsi nemškutarji.) G. predsednik je povedal, da je trgovinski minister na podlogi §. 23 postave za trgovinske in obrtniške zbornice razpustil kranjsko trg. i obrt. zbornico, ker je uže z decembrom 1872, 12 udom mandat izteklo, in ima druga polovica udov v prihodnjem polletju izstopiti.

G. predsedujoči vitez v. Vestenek je obžaloval, da so se v javnih listih o uzrokih razpuščenja zbornice napačna in neresnična (?) poročila objavila in da se bode o tem od vlade popravek urgiral. —

Ud komisije V. C. Supan odgovori na to, da ga veseli slišati od predsednika, ki je ob enem vl. komisar, konstatiranje, da so javni listi napačne uzroke o razpuščenju objavili, in v tem bode tudi predsedništvo zbornice v tem oziru §. 19. tiskovnega zakona uporabilo. G. V. C. Supan pripoveduje potem, kaj je ob svojej zadnji navzočnosti na Dunaji govoril s trgovinskim ministrom zaradi razpuščenja zbornice, ter izjavlja, da se bode tu popolnem le kot ud komisije obnašal, da pa mu kar je samo ob sebi razumno ob potrebnem času druga pota odprta stoje. Sicer pa mora omeniti, da g. predsedujoči v. v. Vestenek stanja razpuščene zbornice nij natanko obrazložil, ker nij le 12, nego 16 udov uže več časa v sled smrti mandate izgubilo, torej je bilo do razpuščenja le 8 udov, ki so imeli še mandate. Da pa se dopolnilne volitve nijso

ob pravem času godile, je vlada sama kriva.

V. C. Supan pravi dalje da si ne more kaj, da ne bi vprašal, kako je to, da ko je zbornica več ko 20 let kar je ustanovljena, vedno svojo volilno komisijo imela v svojej zbornični kanceliji, in je vselej le tajnik zbornice bil zapisnikar, — kako je to, da so se sedaj druge naredbe storile?

Predsedujoči v. v. Vestenek se sklicuje na postavo.

V. C. Supan mu odgovori, da mu nij na misel prišlo zoper postavo govoriti, ali to more konstatirati, da je bil od početka zbornice tak usus (navada). Na to se on naslanjam in to tem bolj, ker imajo vse druge zbornice ravno tak način volitve, kakor ga je imela naša. Zakaj se torej samo za Kranjsko trgovinsko zbornico in zdaj po 20 letih druge posebne naredbe delajo?

V teku daljše debate je g. Supan izjavil, da so zapisniki volilcev lastnina zbornice, torej se le proti pismenemu potrjilu o sprejetju morejo izročiti g. predsedujočemu volilne komisije. Zatorej on, kot še fungirajoči predsednik zbornice, da si vse zaupanje stavi v čestite ude te volilne komisije, vendar ne more pripustiti, da bi se zapisniki kam drugam dali. Te misli pritrdi tudi predsedujoči.

Potem se je prešlo k principijalnemu vprašanju: kdo je obrtnik, kdo trgovec, resp. kdo naj se kot volilec postavi v obrtniškem, kdo v trgovinskem oddelku. O tem bomo prihodnjič poročali.

Uže zdaj pa moramo povedati, da nij v vsej Avstriji nobena trgovinska zbornica po tacihi principih ravnala se, kakor jih misli voditelj kranjske zbornične komisije g. Vestenek uporabiti.

Vitez v. Vestenek je stavil v omenjeni seji v principijalnem vprašanju tri nasvete, g. V. C. Supan tudi tri nasvete. Sicer nij nobeden drug ud komisije nasvetov stavil. A o tem kakor rečeno prihodnjič.

## O zavarovanji proti ognju.

Najhuje je v sedanji neveseli dobi, posebno v onih krajih, ki so trpeli po elementarnih škodah velike nesreče na blagu in posestvu, ako se ne more tacihi nesrečnejem z denarjem in blagom pomagati pri najboljši moči v tej meri, da bi poškodovanci ne prišli popolnem na beraško palico. Statistično je dokazano, da se vsled navadne nepaznosti in škodoljubnosti mej ljudmi leto za letom mogoče nesrečni požari in pogorišča hiš, poslopij itd. Koliko ljudij izgubi tako življenje in zdravje, koliko rodbin pride ob imenje in končno kaka spačenost postane še le v npravnem oziru? In vsega je uzrok, da nijso bili pogoreli — zavarovani ali assekurirani. Čuditi se moramo res tej mlačnosti v sedanji napredovalnej dobi, pri tolicih zavarovalnih društvih in zavodih, ker je nevarnost ognja tako gosta, da nahajamo v slovenskih občinah tako malo hiš zavarovanih, n. pr. iz mej 40 pogorelih hiš pri poslednjem požaru na Vrhniki je bilo zavarovanih baje samo šest! —

Uzrok, ka se ljudje ne zavarujejo, se imenuje navadno velika ubožnost ali previsoka zavarovalnina. To je jako neopravičeno, ako se pomisli, kaka konkurencija vlada mej zavarovalnimi ustavi, pri katerih je vsacemu mogoče ohraniti svoje imenje pred beraško palico.

Izkušnja uči, da včasih more človek biti, prisiljen iz narodno-gospodarskih ogledov k dobri stvari — postavno. Uvajamo n. pr.

## Listek.

### Pisma iz Pariza.

I.

(Piše Tone Turkuš.)

V Parizu 6. nov.

„Ako človek vedno le pražena piščeta jè, jame se mu jih sčasoma gabiti“ — tako nam je dečkom pripovedoval nekaj naš učitelj v ljudske šoli; te besede g. učiteljeve sem si mej vsemi najboljše zapomnil, menda zaradi tega, ker sem menil, da jih najboljše razumem, a sem jih vendar najmanje verjel. Stoprv sedaj mi je mogoče izpoznati globoko filozofijo, ki v njih tiči.

Preletel sem potovaje v Pariz precej sveta, videl sem mnogo lepega i vendar sem si uže želel dospeti v določeno si mesto, — v divni Pariz. Sedaj se pa rad oziram v

duhu nazaj po rajskej lepoti cvetočih vrtov, po veličastnem blesku v nebo kipečih stolpov in palač, pa lahmem igranji sinjih morskkih in jezerskih valov, ter po milem blesku prijaznih zvezd na jasnomodrem italijanskem nebesu.

Videl sem mej potem belo Ljubljano! Grad na višini, okolo grada pa poslopja, v katerih prebivajo po večini Slovenci mestjani. Mestjani — Slovenci? Nij res. Ne moreš se temu dovolj načuditi, kar je vendar gola resnica. A hodi z menoj v mesto samo in gledaj, beri povsodi slovenske napise, poslušaj povsodi slovenko govorico občuduj slovenski značaj povsod, vse, vse slovensko! —

A ne vidiš, moj ljubček, nemških napisov na desnej strani?

Vidim, draga, da, vidim jih. Ti Ljubljančanje so tako galantni ljudje, da so na-

lašč nemške napise napravili zaradi tega, da jih lepe in ljubeznive deklice, ki še nijso povse strokovnjakinje v slovenščini, lažje razumejo, ter se poleg tega slovenščine učijo. —

Bela Ljubljana! središče Slovenije, kraljica slovenskih mest, da nam postaneš kmalu res ogujišče, kjer se bodo slobodno razvijali domači duhovi, kjer se bodo ogrevali Slovenije sinovi, ki to bodo v množnem številu obiskovali. Bela Ljubljana, srečna ostani! Meni je bladno v tvojih ulicah, iskat si grem milših žarkov toplejšega južnega solnca.

Kakor ptica v zraku drči blapon, mestica za mestom, vas za vasjo mi gine izpred oči in mirna noč jame razprostrati svoja krila nad Krasovim pečevjem. Tiha luna pa veslja pod jasnim nebesom, na katerem se blešči nebrojno število svetlih zvezd. Toplejša sapa mi veje nasproti in krasni



samo postave v podporo poljedelskega gospodarstva, o sadjereji, o pokončavanju mrčesov, o ohranjenju ptičev, in postava o prisilnem obiskovanju ljudskih šol.

Mnogo se je tedaj glede tega govorilo a občno izreklo, naj bi se osnovala postava, katera bi vsacega hišnega posestnika prisilila zavarovati svoja poslopja. Res bi se na ta način brez velicij prošelj podarila pomoč poškodovanim, s tem bi ne imeli samo oni, nego cele občine, okraji, cela dežela slovenska prospeh iz tega prevažni, za posamezne in tudi v bodočnost. Toda, ker so glasi mej občinstvom tudi proti takej postavi in zadevi, ki ne spada v delokrožje zakonodarno, mora tedaj vsak gospodar sam za se skrbeti, kajti po našem mnenju bi vsled prisilnega zavarovanja proti požaru, nasledovalo tudi posilno zavarovanje proti toči, na življenje, prevozniki itd. — Ta zadeva spada v delokrožje samo-pomoči in posestniki slovenski morejo zahtevati le od vlade, da bi postavno skrbela in garantirala taka podvzetja in društva. Dobro zakonodarstvo tedaj o zavarovalnih ustavih in društvih, ki bi ne goljufali in varali zavarovance, nego z nizkimi premijskimi stavki zavarovali posestva njihova. — To moremo zahtevati; da bi se pa v to sililo, tega mi ne odobrujemo še. Dolžnost naša je le, po svojih močeh na to gledati, da bi se vsakdo zavaroval, kdor kaj ima, da ne bi nesreče po ognju delale, beručev. —

## Politični razgled.

### Notranje dežele.

V Ljubljani 16. novembra.

Budgetni odsek *državnega zbora* je sprejel resolucijo Rusina Jurčinskega, naj vlada skrbi, da bode v Galiciji sestava šolskega sveta tako godila se, kakor v družih deželah. Minister Stremajer je dejal, da nema nič proti temu.

Državni zbor je v svoji seji 14. nov. izročil osnovo novega kazenskega zakona odboru 15. udov. Klepšev nasvet o uredbi razmer starokatolikov, je bil izročen konfesionalnemu odseku.

Vsled posvetovanja v budgetnem odseku kjer je *dalmatinsko* vprašanje na vrh prišlo bilo, kakor smo v članku predzadnjega lista poročali — vpijejo zdaj vse ustavovorne novine nad Rodiča, ker ga Stremajer ne more tako odpraviti kakor bi rad.

## Vnanje države.

Na *Varšavski* univerzi se snuje historično društvo pod vodstvom rektorja Blagovečenskega. Omenjeno historično društvo na carski univerzi varšavskeje bode gojilo historične študije v vseh oddelkih in z vsemi dotičnimi nauki; s posebno pozornostjo se bode oziralo k študijam slovanskega sveta. Pravi členi bodo univerzitetni profesorji; podporni a čestni — osebe zunaj univerze. Društvena činnost se bode objavljala v posebnem organu, ki bode izhajal v ruskem jeziku. — Radostno je, da se je zopet po dolgej dobi storil korak k zhlizanju ruskih in poljskih krogov, začasno sicer le na podlagi vede, pod zaščito slovanske vzajemnosti v študijah slovanskega sveta.

*Francoska* permanentna komisija narodne skupščine je imela 12. nov. sejo, v kateri je Picard vprašal ministra notranjih stvari o dejanju občin v razne sekcije povodom 22. nov. vršenih municipalnih volitev in proglasa dotično naredbo, kot nepostavno. Minister pravi, da je bilo to deljenje postavno skleneno v municipalnih svetih. — Poslanci levece protestujejo proti ostrosti vlade zoper republikanske novine in očitajo, da vlada pokroviteljuje bonapartističnim organom.

Iz *Španije* se poroča, da republikanci za ubežniki Karlisti marširajo, katerih armada je menda najbrž mej Vera in Lesaca zbrana.

*Angleški* katoličani so hudi na Gladstonovo brošuro in v raznih spisih odbijajo očitjanje, da niso dovolj državi zvesti.

V *nemškem* državnem zboru je elsaški poslanec Grüber stavil nasvet, naj se obrok prodolženja francoskega jezika, kot uradni jezik postavno uredi in ne Bismarku na voljo pusti. Pri tej priliki je Bismark dejal, da je laglje shajati z ljudmi, ki francosko govore, nego z nemško govorečimi. — Čemu torej Elsas germanizira?

Grofa *Arnima* niso sicer v ječo vlekli ker so zdravniki rekli, da bi tega ne prenesel, ali na njegovem domu ga s posebnimi stražami čuvajo, da je v lastnem stanovanju zaprt v zaklenjeni sobi. Pred palačo so tudi civilne straže nastavljene. Kot uzrok zapora se navaja to, kar pri prvem zaporu. Mej depešami, katere Arnim nij izročil v arhiv, je baje tudi ena, poročilo peterburškega nemškega poslanca, Bismarku.

## Dopisi.

Iz *Hrvatskega* 14. nov. [Izvirni dop.] Naše uradništvo je postalo v časopisji stalna rubrika. Malo „Obzorovih“ in „Primorčevih“ listov je, v katerih se ne bi o našem uradništvu pisalo. To je naravno. Pri nas na Hrvatskem in tudi na Ogerskem,

kjer je inteligencija tako redko posijana, je uradništvo važen političen in socijalni faktor. Naša narodna stranka se je v svojej borbi proti Rauchizmu, uradnikom enkrat prilizovala, drugokrat jim grozila; enkrat jih je hvalila, drugokrat zaničevala; enkrat je uradništvo dolžila, da je ono zakrivilo vse tisto politično zlo, ki je zadnjih dvajset let nad Hrvate došlo, drugokrat pa spet edino od uradništva pričakuje vse dobro, ki bi moglo deželo osrečiti. Ti ekstremi niso mogli drugače, nego demoralizatorno na naše uradništvo delovati. Malo je takih mož mej našimi uradniki, ki niso niti na hvalisanje, niti na obrekovanje poslušali, in tako mej prilizovanjem in vjedanjem realni značaji ostali.

V našem uradništvu so vse politične fraze zadnjih dvajset let zastopane. V tem se najdejo uradniki iz tako imenovane predmarčne dobe, iz Bachovega absolutizma, iz časa Mažuraničevega kancelarstva, največ je pa mej njimi Rauch-Vakanovičevih mamelukov. Sedaj pa stojimo spet pred novo organizacijo, ki bo spet novo serijo v naše uradništvo porinila. Ne da se tajiti, da je poleg mnoge sodrge še zmirom tudi nekaj dobre kovine v našem uradništvu. Poleg nesposobnikov, lenuhov in nepoštenjakov, je še zmirom dokaj sposobnih, delalnih in poštenega značaja mož, mej njimi. Nam drugega ne manjka, nego srečne roke, bi bo znala zruje iz plev izbirati.

Previšja sankcija zakona o preustroju uprave in sodstva pričakuje se vsaki čas. Če bi bila sankcija pred enim mesecem prišla, bi bili mogli novi upravni organi in nove sodnije uže z novim letom v življenje stopiti. Ker pa to zavoljo kratkega časa nij več mogoče, ustanovila je naša vlada 1. maja prihodnjega leta, kot rok, ob katerem bodo novi upravni organi in nove sodnije svoje delovanje pričeti morale. Bati se je — in naša bojazen ima celo pozitivni temelj, da bo pri nameščenju uradnikov nepotizem spet veliko rolo igral. Špun in Blažič, obadva v banovej svaščini, imata v banskem dvoru zmirom odprta vrata in zmirom poslušna ušesa. „Obzor“ je uže opetovano na njuni škodljivi vpliv vlado in samega bana opozoril. Želeti bi bilo, da se v primerne vojnice nazaj potisneta.

Največ je o tem odvisno, kakšne može bo Mažuranič v centum vlade poklical. Narodna stranka je uže tačas, ko je Mažura-

pogled! — pod menoj se zibljejo mirno o luninem svitu srebrnoblesketajoči valovi Jadranskega morja. Kaj je tukaj življenja! Kakor metulji v spomladi pri nas, tako odhajajo in dohajajo tukaj manjše in večje ladije z belimi perutmi. A preveč nestalna, vedno vrvetajoča stvar zdi se mi metulj, da bi se mu o pólunoči tako celo zaupal, naj bi me prenesel, če mu je ravno drago, onkraj morja v poetične Benetke.

Trst ti je znan dovolj, znana ti je lepa njegova okolica; zapustiva ga torej in teciva proti Benetkam. — „Domovina, mili kraj!“ kmalu te moram zapustiti; tukaj je uže Gorica in skoraj pride Videm. Zdaj sem na meji dveh držav, ki sta se tolikokrat bili zaradi lepih teh pokrajin. Kamor se ozre oko, ne vidi družega, nego prijazne griče obrastene z vinsko trto, zelene ravnine bolj vrtom, nego poljem podobne. Kako si lepa, o italijanska zemlja! a si tudi napojena s

človeško krvjo. Daleč zadaj stražijo po ene strani plešaste gore, po drugej pa te objema modrozelenkasto morje.

I krasne Benetke! kakor gobe iz zelene meha, rastejo tukaj palače in cerkve iz sinjega morja. Koliko lepote, koliko bogastva! A fujakerja pogrešam; namesto njega me popelje veseli gondoliere v ličnej ladjici po mokrej stezi.

„Perchè perder la sua pace“ kliče Metastasio zaljubljenim ljudem. Ne boj se za me ljuba draga, jaz se ne oziram veliko po krasoticah italijanskih, ki imajo ciganskočrne lase, okrogle, črmljene obrazke in zapeljive, temne oči. Ne delam, kakor „Slovenskega Naroda“ g. Liberius — ne v Benetkah, ne v Padovi, Vicenzi, Veroni, ne v Bresciji, ne v Bergamu, ne v Milanu, ne v Turinu, nikjer nijsem videl dekleta, ki bi se smela meriti s taboj, moja deklica.

Stoprv v Lyonu, na francoskeje zemlji,

srečal sem dekle, ki je bila res lepa, ki bi se smela tebi na stran postaviti, a samo, kar se tiče lepe rasti in pa gladkega njeznega obličja.

Vendar se mi dozdeza, da je vsa ta radost tukaj nekoliko prisiljena. Spominki, palače, stolpovi, cerkve itd., vse to je delo preteklih dnij in Benetke same zdé se mi nekako zamišljene in žalujoče po srečnejših časih, skoraj povsodi, gder sem bil, povsodi se mi je zdelo, da mi vsa ta lepota, ki tako rekoč le še životari, hoče na uho šeptati: „Tempi passati“, in mi povedati, da jo še največ vzdržuje — miloščina radovednih tujcev.

Rad zapustim zopet Benetke, ker mi je manj mari minola krasota, nego realna sedanost, ter gotova i nam Slovanom lepa bodočnost! — Nečem več omenjati mest, katerih čarobnost je g. Liberius opisal. A ne morem si kaj, da bi se ne spominjal vsaj



niča na bansko stolico vzdignila, mu jako zamerila, da nij koj prvi dan Rauch-Vaknovičeve kreature iz banskega dvora izpodil. Več kot eno celo leto krotila je narodna stranka svojo tiho nejevoljo, sedaj pa, ko predstoji splošna premena v organizmu naše vlade, bo terjala, da se Mažuranič obda z ljudmi svojega političnega tabora, in narodna stranka ima pravico in dolžnost to terjati, ker bi sicer njena podpora Mažuraniču, obdanemu s samimi mameluki, malo koristila. Ljudje, kakoršni so Jovan Jurkovič, Mihalič, Štefica, Hrvoič, Valčič in še več drugih, ne bi smeli nikdar biti udje Mažuraničeve, iz narodne stranke, proizšle vlade. Oni so za Mažuraničevo banstvo in za vladu narodne stranke vedno preteča nevarnost. Salus rei publicae extrema lex esto! ali po naše: vsi osobni obziri morajo v ožigled narodne koristi omolkniti. — Tudi sam Živkovič, ki ima vendar veliko zaslug za denašnje dosta povoljno politično stanje na Hrvatskem, je začel simpatije vidno zgubljevati. Od kar je v „Agramerici“ javno izpovedal, da je bil političen pogrešek, ka se nijso na dan otvorenja vseučilišča magjarske zastave na banskem dvoru in na sabornici izvesile, obrnile so se narodne simpatije odločno od njega. Ta njegova izjava nij bila, da bi se reklo, neobhodno potrebna. Napetost mej Hrvat in Magjari nij bila tolika, da je šel Živkovič strune nazaj odvijati, ter da je nepozvan Mažuraniča in narodno stranko korigiral in pred Magjari izpričaval. Za to ga nikdo nij ovlastil, pa mu tudi nikdo pri nas nij hvaležen. — Sicer je pa Živkovič slabá pripomoč Mažuraniču. On je zastopnik na našem saboru, je zastopnik na srbskem kongresu, in je zastopnik na ogerskem državnem zboru. Njemu tedaj jako malo časa preostaje za rešavanje vladinih stvari. Mažuraniču je pa treba za svojega prvega doglavnika moža, ki pri pisarni mizi sedi in dela! —

### Domače stvari.

— (Odbor „Narodnega društva“) bode imel jutri sredo ob 6. zvečer sejo. Dnevni red: kako se društvo udeleži agitacije za volitve slovenskih kandidatov v trgovinsko zbornico.

— (Kmetijska družba kranjska) je dobila od poljedelskega ministerstva 800 gld.

mimogrede čudno lepe lege Bergamove, katera se res vpirati ne da, mora se le videti in čutiti — in ka bi ne omenjal impozantnega, orijaškega doma v Milanu. Nikdar še nijsem videl nič krasnejšega na svetu. Vsa katedrala, ki je čudovito velikanska, je zazidana iz belega, blesketajočega se marmorja. Vstavil sem se pred njo, ter jo dolgo časa občudoval, ne da bi se bil iz mesta zmežil, svest si, ka je vse to delo človeških rok. Potem sem šel v zvonik, ki je, pravijo, od 365 manjših stolpov obdan; vsi ti so tudi iz rezanega marmorja; celo streha katedrale je iz velikih marmorovih plošč, ki pa so vse tako položene, da se vseskozi po njih hoditi more. V zvonik se ide tako dolgo, dekler se ne pride na streho katedrale, znotraj; potlej pa vselej zunaj po marmorovih stopnicah, in ves čas se razprostira velikansko mesto pred radovednimi očmi čudečega tajca.

za podporo vinstva, šolskih vrtov, sadnjih šol itd. Krajni šolski sveti in občine, ki se s tem pečajo naj se pri tej družbi za podporo oglašé do 30. nov.

— (Koncert) s predstavo „živih podob“ se baje namerava napraviti na korist fonda za obleko ubogim šolskim otrokom v Ljubljani.

— (O srednjih šolah v Gorici) piše „Soča“: Letos se je nenavadno veliko učencev oglasilo v I. razred srednjih šol, za gimnazijo blizu 70. — Dne 2. novembra so morali učenci delati sprejemno skušnjo vsled c. kr. ministerijalnega ukaza 14. marca 1870 a te skušnje so bili letos oproščeni oni učenci kateri so bili na pripravnici. — Zakaj da nij postava za vse enako veljavna, to vedó bogovi; le toliko smo slišali uže konec šolskega leta, da se je učenec pripravnice v šoli povedalo, da ne bo treba delati skušnje vsled naredbe dežel. šolskega sveta. — Tako čudno so mešali ti gospodje brez razuma in srca na naših šolah srednjih in nižjih, tako so tudi protekciji vrata na otežaj odpirali na kvar šoli. — Zdaj je postal vodja gimnazije dr. Zindler, ud šolskega sveta; gotovo je, da si bosta Zindler in Schreiber tudi prizadevala služiti germanizaciji, pa saj v osobnih rečeh se je od njih kaj več pravičnosti nađejati, kakor od njunih prednikov. Eden zadnjih je poročal, da nij imel doseđani učitelj petja moči učence primorati nemške pesni v cerkvi peti.

— (Pekovsko društvo) v Ljubliani edino, ki od nekdanjih zadrug, cehov ali „cunftov“ v Ljubliani še obstoji, imelo je predvčeranjem sejo: Društvo se je ustanovilo l. 1694., živi tedaj uže 180 let. Ko so zadruga krojačev, črevljarjev, mesarjev, krznarjev i. t. d. katere so vse imele lepo ime, to mej soboj razdelile, obranilo je pekovsko društvo vse svoje premoženje, hišo, šte. 92 na št. peterskem predmestju, več njiv, in nekoliko gotovega premoženja s katerim izdatno podpira ubožne peke ali pa njihove udove. Seji je predsedoval doseđani prvosednik pekovski mojster in hišni posestnik g. Jarnej Žužek, kateri je razložil, da je denarni stan po vsem dovoljen, naznanil dohodke in izplačane podpore. Opominjal je društvenike naj tudi naprej, kakor doslej, vestno varujejo, kar so njim njih pradedji zapustili, Društvo je enoglasno izreklo g. predsedniku Žužku zahvalo za njegov trud, in ga naprosilo, da tudi še

Visoko, visoko sem uže bil, ko se mi je jelo motiti in zbal sem se stopiti orijaku na vrh glave, ter bežal zopet na varnejša tla z njega, kakor pesnik Seidl iz loga serih hrastov. Bil sem tudi v cerkvi pri visokej maši in naj zadostuje to, ka sem bil res ginjen, kakor uže dolgo ne. — Prostor mi ne dopušča veliko več pisati.

Naj mi je dovoljeno omeniti še lepih, regularnih palač in ulic v Turinu, belih snežnikov v nebo molečih Alp, ter zopet čudovitega dela človeškega uma in človeških rok — tunela skozi Mont-Cenis, skoz katerega smo se naglo peljali 30 minut. Sploh pa je vsa železnica od Suse do Modene vse-skozi na pečevji zidana, ter skoraj z malimi izjemami le en tunel. „Maintenant nous sommes condamnés aux ténèbres“ je rekel Francoz, ki je poleg mene sedel, jaz pa sem molče zraka in luči pričakoval. Izpolnila

za naprej provzame breme prvosedništva. Bil je enoglasno izvoljen, in je prevzel zopet mesto prvosednika. — Na dnevnem redu je bil razen tega še drugi predmet, ki bode zanimal ljubljansko prebivalstvo. — Napraviti se hoče namreč nova cesta, iz mesarskega mosta naravnost do južne železnice, kakor je bilo v „Sl. Narodu“ od 13. nov. uže povedano. Ta cesta bi šla po njivah katere so last tukajšnjega lekarničarja g. Mayerja. Hoče jih pa prodati za omenjeno cesto samo s tem uvetom, če se mu namesto njegovih njiv dadó njive, ki so lastnina pekovske zadruge. Le-ta pa je sklenila z ozirom na to, da dosedaj še njeni pradedje nijso nič prodali od združnega premoženja, da ne prodaj tudi za zdaj svojih njiv. Tedaj se bode moral g. Mayer uže z drugim pomočkom za odstopljenje svojih njiv odškodovati. Kakor slišimo si upa nabrati ud ljubljanskega mestnega odbora, za izvršitev omenjene ceste blizu 12.000 gld. od prebivalcev št. Peterskega predmestja in od družih, katerim je na tem ležeče, da se ta cesta napravi.

—o—

— (V Preski) so v farovž ulomili 8. t. m. tatovi in pokrali denarjev, srebra in obleke.

— (S Krasa) se nam piše: Predvčerajšnjem jel je sneg padati in padal z malim prenehanjem skoro dva dni. Opustošenje Krasa je svoj žalostni poljiv letos zgodaj pokazalo, ker burja zamela je postalo Divača popolno, da nij moč z nobenim plugom železniškega tira prostega narediti, dokler nij moč burje zlomljena. Zatorej je promet težkih vlakov popolnem ustavljen, in promet oseb le do sv. Petra in nazaj mogoč. Včera sta celo črez dan izostala brzovlak in poštni vlak od sv. Petra. Velike zamude o taki priliki so neizogibljive.

— (Iz Trsta) se nam piše 14. nov: Burja je tako silna, kakor je uže dolgo ne pomnimo. Morje se valovi tako visoko, da se je v luki moralo vse mogoče storiti za varnost ladij.

— (K rava) je pri Laški trgu nasadila 4 letnega dečka na roge in ga je vznak vrgla. Dete je še vstalo, k materi šlo a potem umrlo.

— (Iz Celja) se poroča, da se ta teden začne porotna obravnavanja pri sodišči. Predsednik je višje sod. svetovalec Martinak iz Gradca. Prva obravnava se bode vršila proti

se mi je želja, zdaj sem v Modeni v Savoji, na francoskej zemlji.

Uže tukaj sem imel priliko prepričati se o galantnosti in ljubeznjivosti Francozov, ki res celo Ljubljančane v tem oziru presežajo. Kot Slovanu mi povsodi izkazujejo največje simpatije.

Blizu Lyona ste prišli dve francoski dekleti z nekim gospodom v vagon, katerih ena je legla omenjenemu gospodu v naročje, druga pa je djala „Et moi, je me jette sur l'aut' m' sieur“ česar pa vendar nij storila, ker je — svojemu principu zvest — povabil nijsem. V Lyonu sem se čudil petju menihov v Marijini cerkvi, ki ga je spremljalo tulenje ene piščalke, kakor pri nas kravarjev rog — „wunderbare harmonie“. — To naj zadostuje za sedaj, več prihodnjč iz Pariza samega.



Anton Zeraku iz Rogatskega kraja, ker je svojo postarno ženo po dveletnem zakonu žnjo z arzenikom ostrupil, da bi mlado lepo deklico vzel. Tudi fajmošter iz Kostriavnice je povabljen za pričo.

Priporočujemo zaradi posebne solidnosti kupovanje hamburških lozov, pri firmi A. Haas & Comp. v Hamburgu.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka

## in brez stroškov po izvrstni Revalesscière du Barry

v Londonu.

28 let uže je nij bolezn, ki bi jo ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih in otrocih brez medicini in stroškov; zdravi vse bolezni v želodcu, na živcih, dalje prsne, in na jetrah; žleze i naduho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprevajenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, šumenje v ušesih, slabosti in blevanje pri nosečih, otožnost, diabet, trganje, sluhšanje, bledico in prehlajenje; posebno se priporoča za dojenice in je boljše, nego dojlično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spričeval zdravih, brez vsake medicine, mej njimi spričevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, pravega profesorja medicine na vseučilišču v Mariboru, zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Dr. Campbell, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castlestuart, Markize de Brehan a mnogo drugih imenitnih oseb, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoj.

Krati izkaz iz 80.000 spričevalov.

Spričevalo zdravilnega svetnika Dr. Wurzerja, Bonn, 10. jul. 1852.

Revalesscière du Barry v mnogih slučajih nagradi vsa zdravila. Posebno koristna je pri driti in griži, dalje pri sesalnih in obistnih boleznih, a t. d. pri kamnju, pri prisadljivem a bolehnem draženju v sečni cevi, zaprtju, pri bolehnem bodenju v obistih in mehurju, trganju v mehurju i. t. d. — Najbolje in in neprecenljivo sredstvo ne samo pri vratnih in prsnih boleznih, ampak tudi pri pljučnici in sušenju v grlu. (L. S.) Rud. Wurzer, zdravilni svetovalec in člen mnogo učenih družtev.

Winchester, Angleško, 3. decembra 1842.

Vaša izvrstna Revalesscière je ozdravila večletne i nevarnostne prikazni, trebušnih bolezni, zaprtja, bolne čutnice in vodenico. Prepričan sem se sam gledé vašega zdravila, ter vas toplo vsakemu priporočam. James Shoreland, ranocelnik, 96. polka. Izkušnja tajnega sanitetnega svetovaleca gosp. Dr. Angelsteina.

Dr. Angelsteina.

Berolin, 6. maja 1856.

Ponavljaje izrekan gledé Revalesscière du Barry vsestransko, najbolje spričevalo.

Dr. Angelstein, tajni sanit. svetovalec.

Spričevalo št. 76.921.

Obergimperm, (Badensko), 22. aprila 1872.

Moj pacient, ki je uže bolehal 8 tednov za strašnimi bolečinami vnetic jeter, ter ničesar použiti nij mogel, je vsled rabe Vaše Revalesscière du Barry popolnoma zdrav.

Viljem Burkart, ranocelnik.

Montona, Istra.

Učinki Revalesscière du Barry so izvrstni.

Ferd. Clausberger, c. kr. okr. zdravnik.

St. 80.416. Gosp. F. V. Beneka, pravi profesor

medicine na vseučilišču v Mariboru (Nemčija), piše v „Berliner Klinische Wochenschrift“ od 8. aprila 1872 to le: „Nikdar ne zabim, da je ozdravila enega mojih otrok le takozvana „Revalenta Arabica“ (Revalesscière). Dete je v 4. mesecu vedno več in več hujšalo, ter vedno bljuvalo, kar vsa zdravila nijšo bila v stanu odpraviti; toda Revalesscière ga je ozdravila popolnoma v 6 tednih.

St. 64.210. Markizo de Brehan, boleha je sedem let, na nespanji, treslici na vseh udih, sluhšanj in hipohondriji.

### Tuji.

15. novembra:

Evropa: Boričević, Berger iz Braševca. — Perko iz Celovca. — Dobias iz Dunaja. Pri Slonu: Piazza, Ružič, Kranje, Penhaim iz Reke. — Schwarz, Biler, Grabar iz Gradca. — Pesič, Sevala iz Zagreba. — Kokošinek, Leonhardt iz Dunaja. — Kemensist, Kavčič, Taffac, Mayersbach, Wahl iz Trsta. — Den, Mali, Golob iz Tržiča. — Polak iz Beljaka. — Beler iz Prage. — Heyhal iz Trsta.

St. 79.810. Gospo vdovo Klemmovo, Düsseldorf, na dolgoletnem bolehanju glave in davljenji.

St. 75.877. Flor. Köllerja, c. kr. vojašk. oskrbnika, Veliki Varaždin, na pljučnem kašlju in bolehanju dušnika, omotici i tišanji v prsih.

St. 75.970. Gospoda Gabriela Tešnerja, slušatelja višje javne trgovinske akademije dunajske, na skoro breznađejni prsni bolečini in pretresu čutnice.

St. 65.715. Gospodični de Montlouis na neprevajenju, nespanji in hujšanji.

St. 75.928. Barona Sigmo 10letne hramote na rokah in nogah i. t. d.

Revalesscière je 4krat tečnejša, nego meso, ter se pri odraslih in otrocih prihrani 50krat več na ceni, gledé hrane.

V plehaatih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr., 2 funta 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold.

— Revalesscière-Biscuits v pušicah 4 2 gold. 50 kr. in 4 gold. 50 kr. — Revalesscière-Chocolatée v prahu a v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 30 gold., — za 576 tas 35 gold.

— Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Maier, v Gradcu bratje Oberanzmeyer, v Innsbrucku Diechtl & Frank, v Celovcu P. Birnbacher v Lenci Ludvig Müller, v Mariboru M. Morič, v Meranu J. B. Stockhausen, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarnah in specerijskih trgovcih; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštinih naznakah ali povzetih.

### Dunajska borza 16. novembra.

|                              |            |    |
|------------------------------|------------|----|
| Enotni drž. dolg v bankovcih | 70 gld. 05 | kr |
| Enotni drž. dolg v srebru    | 74         | 55 |
| 1860 drž. posojilo           | 109        | —  |
| Akcije narodne banke         | 993        | —  |
| Kreditne akcije              | 236        | 25 |
| London                       | 110        | 30 |
| Napol.                       | 8          | 89 |
| C. k. cekini                 | —          | —  |
| Srebro                       | 104        | 65 |

## Učiteljska služba.

Na dvarazrednej narodnej šoli pri sv. Lenartu je izpraznjena učiteljska služba z letno plačo 600 gold., prostim stanovanjem, obstoječim v eni sobi, eventuelno pa tudi začasno. Dotični prosilci naj blagovolé svoje prošnje odposlati službeno v 4 tednih okr. šolsk. svetu v sv. Lenartu. (322—1)

Okrajni šolski svet pri sv. Lenartu, dné 10. novembra 1874.

## Razglas.

V splošno natančno spolnovanje se nasledne točke magistratnega ukaza od 22. novembra 1852 št. 5662, ki se tičejo mestne snažnosti na novi razglasijo s pristavkom, da se bodo dotični prestopki brez obzira v denarji kaznovali.

Hišniki ali hišni oskrbniki morajo brez posebnega ukaza, sneg takoj ko zapade, vsako jutro in sicer do konca januarja do sedmih in od februarja naprej do pol sedmih, naj je uže prej ta dan ali pa čez noč zapadel, ob svojih hišah in ob drugem tik ulice ležečem posestvu tako na široko, da zamoreta dva človeka vstric iti, proti sredi ulice odmetati in tako pomesti, da je pot čedna, in da se brez nevarnosti po nji hoditi zamore. Ravno tako morajo hišniki in hišni oskrbniki skrbeti, da o požlepi led pred hišami v določenih urah na zgoraj omenjeni način na-

sekajo in na sredo ulice zmečejo, prostor pa, da bi se komu kaka nesreča ne pripetila, z peskom, zemljo ali pa z žaganjem potresejo.

Če bi pa požlepi kak drug čas čez dan nastala, se bo dalo z bobnem naznaniti, da imajo gospodarji led spred svojih hiš in svojega tik ulice ležečega posestva, kakor je zgoraj omenjeno, posnažiti.

Prepovedano pa je, sneg iz hiš in dvoriščev na ulice in prostor mesta in predmestja izmetavati. Sneg mora hišni gospodar koj v vodo ali pa na kak drug pripravi kraj zunaj mesta in predmestja izpeljati.

Ravno to se mora sè snegom izgoditi, ki iz streh zdrči ali se ogrebe.

Mestni magistrat v Ljubljani,

13. novembra 1874.

(320—2)

## Vabilo

k udeležbi velikih izžrebanj, ki se začnajo meseca decembra; od hamburske države garantirano in potrjeno

## denarno izlozovanje.

To podvzetje je pod vedno garancijo i državnim nadzorstvom; izdajejo se le originalni lozi.

P štenost, kot dobra uprava ste tu združeni, ter stroški te udeležbe, naproti podanemu dobičku, nijšo veliki.

Čez polovico lozov se izžrebuje v 7 razredih ali oddelkih, kot dobitki in sicer:

**375.000 R. M.**

ali

**218.750 gld. j. n. v.**

špec.

|                         |                        |
|-------------------------|------------------------|
| 1 premija R. M. 250.000 | 6 dobitk. R. M. 15.000 |
| 1 dobitek " 125.000     | 23 " 12.000            |
| 1 " " 90.000            | 34 " 6000              |
| 1 " " 60.000            | 3 dobitki " 4800       |
| 1 " " 50.000            | 40 dobitk. " 4000      |
| 1 " " 40.000            | 5 " 3600               |
| 1 " " 36.000            | 203 " 2400             |
| 3 dobitki " 30.000      | 5 " 1800               |
| 1 dobitek " 24.000      | 1 dobitek " 1500       |
| 2 dobitka " 20.000      | 412 dobitk. " 1200     |
| 1 dobitek " 18.000      | itd.                   |

vsega vkup 43.300 dobitkov.

Vsled razkazila je v 1. razredu določena cena za

en cel originalni loz 2 tol. ali 3 gld. 50 kr. a. v. eno polov. " " 1 " " 1 " 75 " " eno četrt " " 15 sr. gr. " " 90 " "

Vsacemu udeležniku se pošljejo originalni lozi z mestnim grbom, katerim se priloži uradno izlozovanjsko razkazilo; uradno sporočilo dobitkov in izplačilo slednjih je takoj po izžrebanji.

Zaradi zaupanja, katero so si ti lozi brzo pridobili, se nadejamo mnogo naročil; slednja se izvršujejo v najmanjših strokah, celo v najdaljne kraje, promptno in zanesljivo.

Naročila za prvo izlozovanje sprejemamo proti vpošiljavi zneska do

**30. novembra,**

na poznejša naročila se more le potem ozir jemati, ako lozi nijšo pošli.

Tedaj naj se blagovoli vsakdo kmalu obracati naravnost na

**Adolfa Haas & Comp.,**

kupčijski zavod z državnimi papirji v Hamburgu.

V le kratkem času so se prigodili 10krat prvi a glavni dobitki v našem po sreči podprezanem zavodu. (321—1)

## Prodaja tiskarne.

Akcijsko društvo „Narodna tiskarna“ v Ljubljani, proda svojo novourejeno tiskarno v Mariboru. Oferti naj se do 25. nov. na direkcijo „Narodne tiskarne“ v Ljubljano pošljejo.

Izdatelj in za vse odgovoren: Maks Armic.

## Grozdni cukur

v najboljši kvaliteti

se zmirom dobiva pri

**Jan. Nep. Plautz**

v Ljubljani, na starem trgu štev. 153—154,

kateri tudi svojo

špecerijsko zalogo, špirit, žganje, rosoglio in napravljanje jesiha

najbolje priporočuje.

(257—5)

Izdavatelj in za vse odgovoren: „Narodne tiskarne“.